

Reactienota ontwerp beheerplan Groote Wielen

Ten behoeve van het vaststellen van het definitieve Natura 2000-beheerplan Groote Wielen voor de periode 2023 - 2028

Inleiding

Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân hebben op 21 juni 2022 het ontwerp-beheerplan voor het Natura 2000-gebied Grootte Wielen vastgesteld. Het document is gepubliceerd in het provinciaal blad op 24 juni 2022¹ en ter inzage gelegd van 25 juni 2022 tot 5 augustus 2022. In deze zes weken hebben acht partijen van de gelegenheid gebruik gemaakt een zienswijze in te dienen en daarin hun wensen en zorgen meegegeven. Eén partij heeft de (pro forma) zienswijze ingetrokken.

Verwerking zienswijzen

De zienswijzen worden in deze reactienota van antwoord voorzien. In de beantwoording van de zienswijzen is duidelijk aangegeven of, en zo ja hoe, dit heeft geleid tot aanpassing van het beheerplan.

Vaststelling

De Reactienota wordt tezamen met het beheerplan vastgesteld door GS van provincie Fryslân. Ná vaststelling door GS wordt de Reactienota toegestuurd aan alle indieners.

¹ [Provinciaal blad 2022, 7444 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Reacties op zienswijzen partijen

Nummer 1

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Stikstof
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Het gebied de Groote Wielen is niet stikstofgevoelig vanuit de systematiek en aannahme die nu wordt gehanteerd. Wel wordt gesuggereerd dat zich habitat ontwikkelt dat stikstofgevoelig is. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. Bij de keuze van inrichting en beheer moet worden gewaakt dat er zich geen stikstofgevoelige habitattypen ontwikkelen.
Reactie	In het beheerplan wordt aangegeven dat er een locatie aanwezig is met een schrale vegetatie. Het gaat hier niet om een ontwikkelende vegetatie, maar om enkele plantensoorten die zich weten te handhaven. Er zijn in het beheerplan geen specifieke maatregelen opgenomen om deze vegetatie te versterken. Mogelijk profiteert deze schrale vegetatie van maatregelen en beheer gericht op andere (wel aangewezen) habitatgebieden in het gebied. Wij zien dat als bijkomstige meevallers voor natuurontwikkeling en het is voor ons geen aanleiding om de Minister te verzoeken om de aanwijzing van het gebied aan te passen. Wij merken hierbij op dat het conform artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming aan de Minister is om besluiten te nemen ten aanzien van de aanwijzing van soorten, leefgebieden of habitattypen. Wij zullen toekomstige (nieuwe of wijzigingen in bestaande) aanwijzingen van de Minister kritisch volgen.

Nummer 2

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Doelstellingen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Maatregelen die samenhangen met de kernopgaven moeten alleen worden opgenomen in het beheerplan als die aantoonbaar dienend zijn aan de gewenste

	verbetering van instandhouding van aanwezige soorten. In het beheerplan staat dat waarden en soorten die aanwezig waren of zijn moeten worden gekoesterd. Dit moet ook de rode draad in de uitwerking van het beheerplan zijn. Actuele aanwezigheid van habitats of soorten laten zien dat omstandigheden ter plaatse geschikt zijn. Dit roept de vraag op of het verstandig is omstandigheden te veranderen
Reactie	<p>De kernopgaven en algemene doelstellingen maken onderdeel uit van de aanwijzing en kunnen niet los worden gezien van de aangewezen soorten. De Natura 2000-doelstellingen met kernopgaven geven richting aan een ecologisch landschapstype waarbinnen de aangewezen soorten hun leefgebied vinden (in dit geval Meren en moerassen). Om de benodigde omstandigheden te creëren voor de aangewezen soorten wordt in deze 2^e beheerplanperiode ingezet op ontwikkelingen, binnen dit landschapstype, van extra en/of kwalitatief beter ingerichte leefgebieden voor soorten die het niet goed doen, zoals het porseleinhoen.</p> <p>Indien er nieuwe soorten worden aangewezen door de Minister, betreft het soorten die al voorkomen en thuishoren in het landschapstype. Om na te gaan of er voor de nieuw aan te wijzen soorten knelpunten in het gebied zijn, is eerst onderzoek voorzien. Pas na het onderzoek wordt gekeken of maatregelen nodig zijn ter versterking van leefgebied en passen GS het beheerplan hierop aan.</p>

Numer 3

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Aanwijzing soorten / leefgebieden / habitattypen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Met de huidige inzichten is / was er schijnbaar geen wetenschappelijke basis om soorten als bittervoorn en noordse woelmuis aan te wijzen of aan te melden als doelsoort. Het systeem van aanwijzen van gebieden, habitattypen en soorten is onzorgvuldig geweest. Dit is schrijnend, gezien de (lokale) gevolgen voor bijvoorbeeld veehouders die via de lijn van stikstof worden afgerekend op niet aanwezige natuurdoelen.
Reactie	Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. In de nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit (natura2000.nl) wordt op grond van de

	<p>Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn de aanwijzing van het gebied de Groote Wielen toegelicht. Daarnaast worden de Natura 2000-waarden in de Groote Wielen weergegeven met de selectiecriteria voor aanwijzing.</p> <p>Zoals ook onder nummer 1 is aangegeven is het de Minister die het aanwijzingsbesluit en de instandhoudingsdoelstellingen vaststelt. Het door inzender aangehaalde Natura 2000-aanwijzingsbesluit dateert overigens van 2011 en is dus onherroepelijk.</p> <p>Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van het beheerplan en voeren de maatregelen uit die noodzakelijk zijn om de habitattypen en leefgebieden te behouden of te herstellen, conform de doelstellingen in het aanwijzingsbesluit.</p>
--	---

Nummer 4

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Toevoegen van soorten
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	<p>Er is een kans dat binnenkort een besluit wordt genomen om de kleine modderkruiper en rivierdonderpad aan de lijst van doelsoorten toe te voegen. Rond dit besluit hangt onduidelijkheid. De onduidelijkheid richting het Rijk gaat over de vraag of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn en of de populatie zich niet zal ontwikkelen zonder aanwijzing. Daarnaast is er onduidelijkheid over de consequenties op andere functies en belangen bij aanwijzing.</p> <p>Voor de aanwijzing moet een afweging worden gemaakt, zeker als de soort zich niet alleen zal bewegen binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied. Er is een gerede kans dat in het verlengde van de aanwijzing ook de grenzen van dit gebied verder op gaan schuiven.</p>
Reactie	<p>De aanwijzing van kleine modderkruiper en rivierdonderpad betreft (ten tijde van het schrijven van deze nota) een ontwerpbesluit uit 2018 (het zogenaamde Veegbesluit). Reden voor dit besluit is dat volgens de Minister in de aanwijzingsbesluiten doelstellingen ontbreken. De Minister is voornemens dit ontwerpbesluit in 2022 definitief vast te stellen en te publiceren. Er is hierbij momenteel geen sprake van het aanpassen van begrenzings.</p> <p>Zoals ook bij reacties op zienswijzen hiervoor is aangegeven, is het de Minister die het aanwijzingsbesluit, de instandhoudingsdoelstellingen en/of begrenzings vaststelt.</p>

	Gedeputeerde Staten zullen (voorgenomen) wijzigingen en nieuwe aanwijzingen kritisch volgen.
--	--

Nummer 5

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Staat van instandhouding soorten
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	<p>Het is schrijnend om te lezen dat niet bekend is in welke mate de bittervoorn voorkomt in het gebied en hoe de soort ervoor staat. Dit laat zien dat er geen wetenschappelijke basis voor de aanwijzing van deze soort ligt. Dit is voor deze soort reden om geen maatregelen op te nemen in het beheerplan.</p> <p>Voor de <u>meervleermuis</u> rijst ook de vraag welke reden aan de aanwijzing ten grondslag ligt en is ook onduidelijk in welke mate de kwaliteit van het gebied bijdraagt aan de afname. Ook hier is heroverweging op zijn plaats om te kijken naar de inspanningen zonder te weten welk nut deze hebben</p> <p>De noordse woelmuis is er niet. Dan moet er een afweging worden gemaakt welke inspanning geleverd moet worden om deze soort opnieuw te introduceren. Zeker met grote inspanningen en een negatieve invloed op de omgeving zijn wij tegen een dergelijke keuze.</p> <p>De redenering van inspanning en gevolgen voor andere functies, soorten en bereikbaarheid doel geldt ook voor de porseleinhoen.</p>
Reactie	<p>Zie voor bittervoorn, meervleermuis en porseleinhoen ook het antwoord bij nummer 3. Wij merken verder op dat Gedeputeerde Staten op grond van artikel 2.2 van de Wet natuurbescherming verplicht zijn om instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen te treffen, gelet op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Nu de Groote Wielen is (of wordt) aangewezen voor de hiervoor genoemde soorten, zijn wij verplicht maatregelen te treffen om de leefgebieden voor deze soorten zoveel mogelijk op orde te houden of te brengen.</p> <p>Zie ook het beheerplan onder hoofdstuk 7.4 'noordse woelmuis' (bladzijde 59). Voor stappen worden overwogen voor herintroductie is het eerst noodzakelijk dat het leefgebied helemaal optimaal is ingericht en dat de voorwaarden voor een herintroductie duidelijk in kaart zijn gebracht.</p>

Nummer 6

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Landbouw en visserij
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Indien sprake is van grasland wat wordt omgezet in bouwland of indien drainage of beregening plaatsvindt wordt in het beheerplan impliciet aangegeven dat sprake zou zijn van een vergunningplicht op basis van de Wet natuurbescherming. Dit is een foute voorstelling van zaken, omdat de suggestie wordt gewekt dat dit geen bestaand gebruik is en de activiteiten van invloed kunnen zijn op soorten in het aanwijzingsbesluit. Landbouwkundig gebruik (in de breedste zin des woords) moet worden gezien als bestaand gebruik. Deze tekst vraagt om aanpassing.
Reactie	In het beheerplan wordt aangegeven dat wijzigingen in het landbouwkundig gebruik vergunningplichtig kunnen zijn. Bepaalde wijzigingen, zoals beregening, drainage of het omzetten van grasland naar bouwland, kunnen een negatief effect op het Natura 2000-gebied hebben. Recente rechterlijke uitspraken geven hier richting aan ² . Een wijziging of nieuwe activiteit (project) moet conform de Wet natuurbescherming worden bekeken in het licht van mogelijke negatieve effecten op de doelstellingen van een Natura 2000-gebied (artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming). Hierbij geldt wel dat het beoordelen van de effecten niet automatisch inhoudt dat er een vergunningplicht geldt. Zie hiervoor hoofdstuk 10.2 'vergunningplicht' in het beheerplan.

Nummer 7

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Waterpeildynamiek
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Het grootste knelpunt voor de kwaliteit van leefgebied voor meerdere soorten ligt volgens het beheerplan bij het gebrek aan waterpeildynamiek. Het creëren van dynamiek is een voornemen dat naar verwachting zijn weerslag heeft op de

² [ECLI:NL:RBNNE:2021:2483](https://ecli.nl/RBNNE:2021:2483), [Rechtbank Noord-Nederland, LEE 19/1028 \(rechtspraak.nl\)](https://rechtspraak.nl/Rechtspraak/uitspraken/verzoeken-om-afwijking-2021-01-10-1028)

	productieomstandigheden en daarmee de belangen van inliggende en omliggende landbouwers. De vraag is of voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de boeren, waarbij het uitgangspunt moet zijn dat deze daar geen overlast of schade van ondervinden.
Reactie	Het klopt dat het huidige waterpeilregime veelal niet gunstig is voor meerdere soorten. Met beperkte mogelijkheden in peilfluctuatie van de boezem richt onderzoek en inrichting zich op de polders binnen het gebied. Hierdoor kan lokaal een waterdynamiek worden gerealiseerd en binnen polders leefgebied worden gecreëerd. Maatregelen in de boezem beperken zich tot het herstellen van boezemlanden met de door het Wetterskip Fryslân vastgestelde peilen. In dit beheerplan is geen sprake van peildynamiek in de boezem anders dan al is voorgenomen door het Wetterskip Fryslân. De betreffende maatregelen hebben daarbij geen betrekking en naar verwachting geen negatieve invloed op gronden buiten het Natura 2000-gebied. Bij eventuele toekomstige wijzigingen in waterpeilen zal door het Wetterskip een besluit worden genomen waartegen rechtsmiddelen openstaan. Daarnaast wordt bij de uitvoering van maatregelen (zie hoofdstuk 9.5 'afstemming') afgestemd met betrokken instanties en omwonenden.

Nummer 8

Inzender	Indiener 1
Registratienummer	02019066
Datum binnenkomst	2 augustus 2022
Onderwerp	Schaduwwerking buiten het Natura 2000-gebied
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Bij het kopje 'activiteiten buiten het gebied' wordt aangegeven dat bij ruimtelijke ontwikkelingen een toets aan de instandhoudingsdoelstellingen nodig is. De passieve wettelijke bescherming van de meervleermuis is volgens het beheerplan momenteel onvoldoende om te zorgen voor behoud. Hiermee wordt duidelijk dat de maatregelen die voortvloeien uit dit beheerplan een schaduw werpen over belangen buiten Natura 2000-gebied. De tekst suggereert dat ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan belangen die buiten het Natura 2000-gebied liggen en ten dienste staan van de staat van instandhouding binnen het Natura 2000-gebied. Gevraagd wordt of bij het uitdenken van de maatregelen buiten Natura 2000-gebied nagedacht is over dit effect en een afweging is gemaakt van belangen.

Antwoord	<p>De beoordeling van de invloed van activiteiten (projecten) buiten Natura 2000-gebieden op doelen binnen de gebieden is een bestaande wettelijke verplichting (zie artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming). Gedeputeerde Staten hebben daarbij op grond van artikel 1.12 en 2.2 van de Wet natuurbescherming de verplichting om voldoende maatregelen te treffen om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen.</p> <p>In het beheerplan zijn een aantal knelpuntenanalyses / onderzoeken opgenomen voor de soorten waar het niet goed mee gaat. Vanuit de knelpuntenanalyses zal gekeken worden welke maatregelen nodig zijn in het gebied om leefgebied van de betreffende soort te verbeteren. Maatregelen die nodig zijn, worden nader uitgewerkt, waarbij op dat moment afwegingen worden gemaakt. Daarbij worden ook de belangen van landbouw meegewogen.</p>
----------	---

Nummer 9

Inzender	Indiener 2, 3, 4, 5 en 6
Registratienummer	02019621/02019624/02019625/02019691/02019695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Niet behalen doelen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	<p>Uit het beheerplan en de evaluatie blijkt dat veel maatregelen zijn uitgevoerd, maar blijkbaar niet alle maatregelen. Gevraagd wordt waarom niet alle geplande maatregelen zijn uitgevoerd en welke gevolgen dit heeft op de gestelde doelen. Daarnaast wordt in het beheerplan aangegeven dat de verschillende effecten niet goed zijn te bepalen, omdat waterpeilen nog niet zijn ingevoerd of de vegetatie meer tijd nodig heeft. Uitspraken over hoe goed of slecht het gaat worden hierdoor in twijfel getrokken. Gevraagd wordt of er wel meer doelen in het plan moeten komen, bovenop de maatregelen die niet of deels zijn genomen. Zorg eerst dat alle maatregelen uit de 1e beheerplanperiode zijn uitgevoerd en kijk eerst naar de werkelijke effecten. Pas dan kan een ontwerp worden gemaakt.</p>
Reactie	<p>Van de geplande 18 maatregelen uit het beheerplan zijn er drie niet uitgevoerd en is er nog één in de planvormende fase (verbinding Kleine Wielen). De niet uitgevoerde maatregelen zijn niet nodig gebleken (zie bijlage 2 bij het beheerplan, evaluatie). In het nieuwe beheerplan zijn maatregelen opgenomen om leefgebieden van aangewezen soorten verder te optimaliseren en de kernopgaven van het gebied in het landschap Meren en moerassen te versterken (zie hoofdstuk 2 beheerplan). Gezien</p>

	de ongunstige staat van instandhouding van veel soorten is het zeer onwenselijk om eerst te wachten op resultaat van de al genomen maatregelen. Bovendien hebben Gedeputeerde Staten op grond van artikel 1.12 en 2.2 van de Wet natuurbescherming de verplichting om voldoende maatregelen te treffen om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen.
--	---

Nummer 10

Inzender	Indieners 2, 3, 4, 5 en 6
Registratienummer	02019621/02019624/02019625/02019691/02019695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Sleutelfactoren
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	In hoofdstuk 4.1 wordt aangegeven dat een deel van de soorten vraagt om een open graslandgebied en weinig verruigde en beboste moerassen. Met gegevens komen de inzenders tot het besef dat het onderhoud van bepaalde gebieden niet goed wordt uitgevoerd en dat er toch verruiging ontstaat. Dit belemmert de doelen en heeft blijkaar gevolgen voor de sleutelfactoren. Verificatie en validatie op niet uitgevoerde of slecht onderhouden natuurgebieden kan tot een vertekend beeld leiden. Gevraagd wordt welke effecten deze niet nagekomen doelen hebben op de leefbaarheid van de soorten die dit wel nodig hebben.
Reactie	Het is bekend dat een deel van het gebied is verruigd. Hiervoor worden ook maatregelen genomen in het beheerplan om dit aan te pakken en om overgangen van water via moeras- en rietvegetaties naar natte graslanden te kunnen ontwikkelen. Hierdoor ontstaat een gebied, waar alle aangewezen soorten een plek kunnen vinden. Hierbij geldt dat niet voor alle soorten open graslandgebied gewenst is. De soorten die dit wel nodig hebben, zijn veelal de soorten waar de doelen van worden gehaald. De zorg ligt dan ook met name bij soorten die meer riet- en moerasvegetatie nodig hebben. In het beheerplan wordt verder ook gekeken naar het optimaliseren van het beheer (maatregel 23).

Nummer 11

Inzender	Indieners 2, 3, 4, 5 en 6
Registratienummer	02019621/02019624/02019625/02019691/02019695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Instandhouding doelsoorten

Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Inzenders pleiten voor goede metingen voordat er uitspraken worden gedaan over de realisatie van doelen. Zo staat in het beheerplan dat het doel van de porseleinhoen niet wordt gehaald, terwijl ook wordt aangegeven dat de inventarisatie ter discussie staat. Het aanpassen van leefgebied voor zo'n soort brengt meerdere gevolgen met zich mee voor de omgeving en ook financieel.
Reactie	De monitoring van soorten vindt plaats via gestandaardiseerde methoden. Voor broedvogels wordt de zogenaamde Broedvogelmonitoringproject (BMP-methode) van SOVON gehanteerd (zie sovon.nl). Deze meetmethode staat niet ter discussie. In het beheerplan wordt wel aangegeven dat het mogelijk is om de soort te missen, mede vanwege zijn nachtelijke activiteit. Dit risico is groter naarmate er minder broedparen aanwezig zijn. Zoals in reacties hiervoor ook is beschreven, zijn Gedeputeerde Staten op grond van artikel 2.2 van de Wet natuurbescherming verplicht om instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen te treffen, gelet op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Nummer 12

Inzender	Indieners 2, 4, 5 en 6
Registratienummer	02019621/02019625/02019691/02019695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Behalen doelen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Meerdere keren wordt benoemd dat doelen niet worden behaald. Hiervoor is de landelijke trend dat deze soorten significant dalen. Dit geeft aan dat de aantallen van deze dieren blijkbaar verminderen. Dit is een landelijk trend en daarom is het de vraag of deze wel aangewezen moeten blijven. Inzenders vragen zich af of deze soorten wel thuishoren in de Groote Wielen, en of hierop ingezet moet blijven worden.
Reactie	Zie ook het antwoord op nummer 3. Het doel van Natura 2000 is om soorten te beschermen die in Nederland thuishoren (inheems zijn). Het is dan ook van belang om ervoor te zorgen dat geschikt leefgebied aanwezig is. Zoals al eerder opgemerkt, hebben Gedeputeerde Staten de verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen. De Minister heeft de bevoegdheid om aanwijzingsbesluiten aan te passen.

Nummer 13

Inzender	Indiener 2, 3, 4, 5 en 6
Registratienummer	02019621/02019624/02019625/02019691/02019695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Verbindingsroute Alde Feanen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Er wordt in het beheerplan gesproken over verbindingroutes tussen verschillende natuurgebieden en ook naar de Alde Feanen. De Alde Feanen is stikstofgevoelig. Inzenders zijn niet voor uitbreiding van Natura 2000-gebied en zeker niet voor meer stikstofgevoelige gebieden. Gevraagd wordt welke gevolgen de verbindingen tussen de gebieden hebben en of dit de status van het Natura 2000-gebied verandert.
Reactie	Voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het versterken van de biodiversiteit inclusief de genetische diversiteit/uitwisseling zijn verbindingen nodig. Natura 2000-gebieden maken onderdeel uit van de NNN. Niet alle gronden in de NNN zijn echter ook Natura 2000-gebied. Met dit beheerplan worden de grenzen van het Natura 2000-gebied niet gewijzigd. Besluiten ten aanzien van begrenzingen van Natura 2000 liggen bij de Minister. Wij zijn niet bekend met voornemens van de Minister om de begrenzing aan te passen.

Nummer 14

Inzender	Indiener 2, 4, 5 en 6
Registratienummer	02019621/02019625/02019691/0219695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Waterpeildynamiek
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	De inzenders vinden als veehouder dat dynamisch waterpeildynamiek geen invloed mag hebben op de huidige waterpeilen binnen het bedrijf.
Reactie	Zie het antwoord bij nummer 7.

Nummer 15

Inzender	Indiener 2, 4 en 5
Registratienummer	02019621/02019625/02019691
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Toevoegen soorten
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee

Zienswijze	Inzenders raden aan de om de 2 ^e beheerplanperiode te gebruiken voor het realiseren van de doelen uit de 1 ^e beheerplanperiode. Daarnaast zijn inzenders het niet eens met het toevoegen van nieuwe doelsoorten.
Reactie	De doelen, waaronder de doelsoorten, staan vast in het aanwijzingsbesluit dat de Minister heeft genomen. Deze zijn ook leidend in de 2 ^e beheerplanperiode. Ten aanzien van het toevoegen van nieuwe doelen: zie beantwoording onder nummer 1. Hiervoor is de Minister bevoegd.

Nummer 16

Inzender	Indiener 3
Registratienummer	02019624
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Afronden eerste plan / Monitoring en evaluatie
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Voordat plannen worden gemaakt om nieuwe doelen en soorten aan het ontwerp toe te voegen stelt inzender dat allereerst het bestaande beleid volledig en correct moet worden uitgevoerd. Daarnaast is het van belang dat de resultaten daarvan goed worden gemonitord en geëvalueerd voordat wijzigingen doorgevoerd worden.
Reactie	Het beheerplan van een Natura 2000-gebied geldt voor zes jaar, waarna een eenmalige verlenging mogelijk is van maximaal 6 jaar. Voor de Groote Wielen loopt het beheerplan eind 2022 af en moet een nieuw beheerplan zijn opgesteld dat vanaf 1 januari 2023 geldt. De maatregelen uit het beheerplan zijn uitgevoerd en gemonitord. Voor de 2 ^e beheerplanperiode wordt een vervolg gegeven aan de maatregelen en zal ook de verdere ontwikkeling plaats kunnen vinden die is ingezet in de 1 ^e beheerplanperiode. In dit beheerplan zijn geen nieuwe doelen en soorten toegevoegd. Besluiten over wijzigingen in doelen en soorten liggen bij de Minister (zie antwoord nummer 1).

Nummer 17

Inzender	Indiener 4, 5 en 6
Registratienummer	02019625/02019691/02019695
Datum binnenkomst	4 augustus 2022
Onderwerp	Conclusie zienswijze
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee

Zienswijze	Al met al richt de zienswijze zich op het niet behalen van de doelen van de 1e beheerplanperiode, moeilijke verificatie en validatie van diverse doelen in combinatie met nieuwe doelen in de 2 ^e beheerplanperiode. Daarom raden inzenders aan om de 2 ^e beheerplanperiode te gebruiken voor het realiseren van de doelen in de 1 ^e beheerplanperiode en geen nieuwe doelsoorten toe te voegen.
Reactie	Zie antwoorden nummer 3 ten aanzien van de aanwijzing van doelen en nummer 1 ten aanzien van het toevoegen van nieuwe soorten.

Nummer 18

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Uitbreiding van soorten en maatregelen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Gezien de landelijke problematiek van Natura 2000-gebieden op hun nabije omgeving, vindt indiener een uitbreiding van soorten en maatregelen bij de Groote Wielen onverantwoord. Daarnaast bestaat er een instandhoudingsverplichting voor een Natura 2000-gebied. Het toevoegen van nieuwe soorten valt buiten de instandhoudingsverplichting en volgens indiener niet nodig.
Reactie	Zie antwoord onder nummer 1

Nummer 19

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Aanvullende maatregelen uit beheerplan halen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	nee
Zienswijze	In het beheerplan wordt aangegeven dat veel diersoorten het niet goed doen. Dit terwijl langjarige datasets ontbreken. Voor een aantal diersoorten worden aanvullende maatregelen voorgesteld. De logica en vooral de onderbouwing ontbreekt om nieuwe maatregelen te initiëren. Omdat datasets ontbreken, ziet indiener graag dat aanvullende maatregelen worden geschrapt.
Reactie	Het klopt dat in een aantal gevallen langjarige datasets ontbreken. In het merendeel van de gevallen kan met de huidige datasets wel worden aangegeven of de gekwantificeerde doelen worden gehaald of niet. Langjarige datasets zijn met name

	van belang voor trends in aanwezigheid en populatiegrootte. Daarmee kunnen ze ook behulpzaam zijn bij het bepalen van de effectiviteit van maatregelen. Zie voor het nemen van verdere maatregelen antwoord op vraag 9.
--	---

Nummer 20

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Soorten verwijderen uit aanwijzingsbesluit
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	In het beheerplan wordt aangegeven dat de kempiaan of de porseleinhoen zich niet of onvoldoende vestigt. Indiener ziet graag dat deze twee diersoorten worden afgevoerd uit het aanwijzingsbesluit en het beheerplan.
Reactie	Zie antwoord op nummer 1 en 3. Besluiten ten aanzien van aanwijzingen worden genomen door de Minister.

Nummer 21

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	gebiedsuitbreiding
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	In het ontwerp-beheerplan wordt door GS een gebiedsuitbreiding voorgesteld. Indiener wil niet dat deze uitbreidingen consequenties hebben voor inwoners, boeren en andere ondernemers in de directe omgeving. Gevraagd wordt of GS bereid is om de voorgestelde gebiedsuitbreiding te schrappen.
Reactie	Er is geen sprake van een gebiedsuitbreiding.

Nummer 22

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Toevoegen van nieuwe soorten
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee

Zienswijze	Gevraagd wordt waarom GS nieuwe diersoorten (kleine modderkruiper, rivierdonderpad en de otter) laat toevoegen aan het aanwijzingsbesluit terwijl er criteria gelden (zoals bijvoorbeeld de tien belangrijkste gebieden voor Habitatrichtlijn soorten voor geheel Nederland). Zijn er voor die voorgestelde diersoorten niet al voldoende gebieden elders? Is GS bereid om de nieuwe diersoorten te schrappen in het nieuwe beheersplan en het aanwijzingsbesluit? Indiener wil GS er op attenderen dat voor Natura 2000-gebieden een inspanningsverplichting geldt voor bestaande habitats. Niet voor nieuwe diersoorten.
Reactie	Zie antwoord op nummer 4.

Nummer 23

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Peildynamiek en landbouw
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Gevraagd wordt in welke mate de boeren in de directe omgeving geraakt worden door meer peildynamiek. Is hierover overleg geweest met alle boeren in de nabije omgeving en kan peildynamiek op steun rekenen van al deze boeren? Is GS bereid om de peildynamiek te schrappen als dit problemen oplevert in de bedrijfsvoering van de boeren?
Reactie	Zie antwoord op nummers 7.

Nummer 24

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Participatie betrokken partijen
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Gesteld wordt dat GS omschrijft dat dit beheerplan is opgesteld met terreinbeheerders, waterschap, agrariërs, de recreatiesector en andere belanghebbenden. Graag ontvangt de inzender een lijst met daarin de overleggen, die hebben plaatsgevonden en de daarbij aanwezige partijen. Diverse agrariërs/boeren hebben contact met indiener gezocht, omdat ze niet zijn betrokken bij het opstellen van dit nieuwe beheersplan. In de media was ook te lezen dat LTO Noord zich zeer

	grote zorgen maakt over het nieuwe beheerplan en hiervoor ook een zienswijze heeft opgesteld.
Reactie	Gezien het korte tijdsbestek waarbinnen dit beheerplan moest worden opgesteld, is gekozen voor interviews en inloopbijeenkomsten waar een ieder zijn gedachten / ideeën kon aangeven. Zie verder paragraaf 1.3 onder 'procesorganisatie, evaluatie en vaststellingsprocedure' waarin het proces van totstandkoming van dit beheerplan is beschreven.

Nummer 25

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Aanwijzing bevoegdheid Rijk
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Naar aanleiding van een vraag van een journalist heeft de woordvoerder van de Provinsje Fryslân aangegeven dat het aanwijzen van doelsoorten de bevoegdheid is van de Haagse politiek. Klopt dit? Welke acties heeft GS geïnitieerd om dit tegen te gaan?
Reactie	Het aanwijzen van doelen is een bevoegdheid van de Minister. Zie ook antwoord op vraag 1. Zoals eerder vermeld, volgt GS de aanwijzing van nieuwe doelsoorten zeer kritisch.

Nummer 26

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Ontwikkelingen om het gebied
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	Gevraagd wordt of GS kan garanderen dat de woningbouw, agrariërs/ondernemers in Tytsjerksteradiel geen hinder ondervinden van de nieuwe toegevoegde maatregelen en diersoorten en of GS hiervoor een bepaling wil opnemen in het beheerplan?
Reactie	Deze garantie kan niet worden gegeven. Het is wettelijk verplicht om maatregelen en activiteiten (projecten) in en om Natura 2000-gebieden te beoordelen op het effect op doelen in het gebied. Deze verplichting ligt er sinds de aanwijzing van de gebieden en is in dit beheerplan ongewijzigd.

Nummer 27

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	woningbouw
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	In het ontwerp-beheerplan geeft GS aan dat bijvoorbeeld het woningbouwplan bij Aldtsjerk wellicht afgeblazen moet worden vanwege dit natuurgebied. Dit terwijl woningen in Blitsaerd tot aan het natuurgebied kunnen worden gebouwd. Gevraagd wordt om de zorg van indiener weg te nemen dat de woningbouwplannen in Aldtsjerk in de gevarezone zitten en vanwege dit Natura 2000-gebied wellicht niet kunnen doorgaan.
Reactie	Zie antwoord op nummer 26

Nummer 28

Inzender	Indiener 7
Registratienummer	02019713
Datum binnenkomst	5 augustus 2022
Onderwerp	Stikstofgevoelig gebied
Leidt tot wijzigingen in het beheerplan	Nee
Zienswijze	GS schrijft dat het gebied niet-stikstofgevoelig is. Kunt u ons garanderen dat dit ook zo blijft? Indiener attendeert GS erop dat Natura2000 een instandhoudingsverplichting kent. Het toevoegen van nieuwe soorten is geen opgave van Natura 2000.
Reactie	Zie antwoord op 1, deze garantie kan niet worden gegeven.